

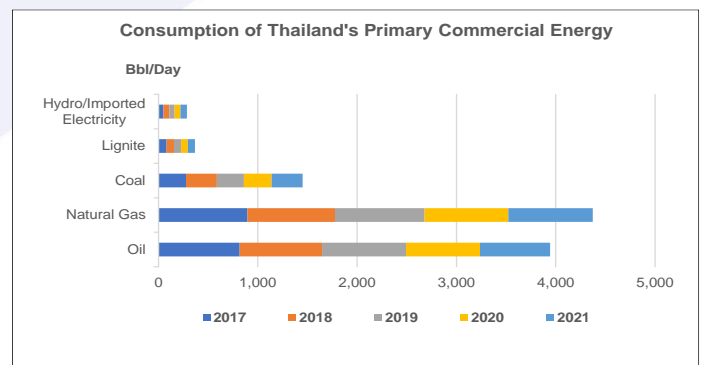
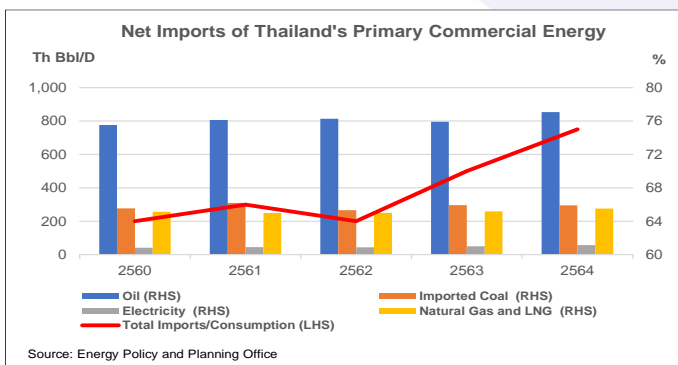
การรับมือจากผลกระทบของสงครามรัสเซียและยูเครนของไทย

สงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครน เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 24 ก.พ. 65 แม้จะจำกัดพื้นที่ระหว่างสองประเทศ แต่กลายเป็นประเด็นใหญ่ของโลก และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจรุนแรงไปทั่วโลกผ่าน 4 ช่องทางหลัก คือ ค่าเงิน ราคาน้ำมัน ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค และห่วงโซ่อุปทาน การกระทบได้ด้วยการคว่ำบาตรรัสเซียทั้งด้านการเงิน การถอนการลงทุน และการลด/ระงับการซื้อพลังงาน ยังผลให้ภาคการเงิน ซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งแม้ในวิกฤต Covid-19 จะให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเศรษฐกิจจริงได้ลำบากมากขึ้น หากสงครามยังคงยืดเยื้อหรือขยายวง มีความเสี่ยงที่จะทำให้เศรษฐกิจโลกถดถอย

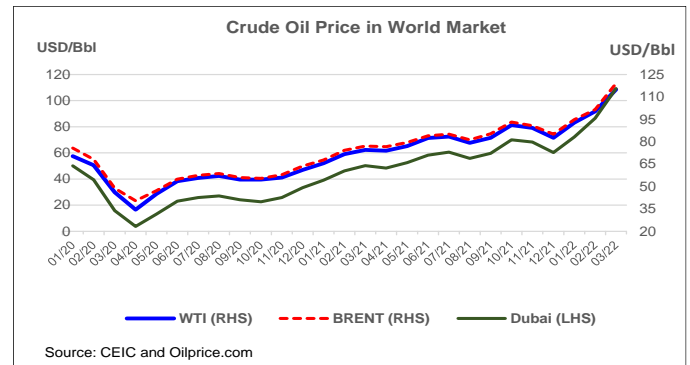
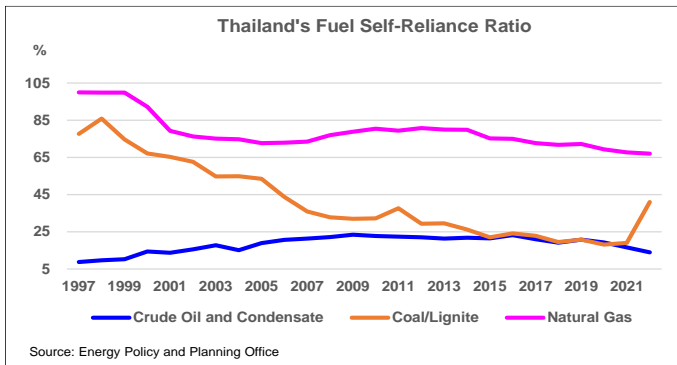
ผลกระทบสงครามรัสเซียและยูเครนต่อไทย

● **ราคาพลังงาน: พุ่งเร็ว และแรง อาจเกิดวิกฤตพลังงาน**

- แม้ว่าไทยจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง เพราะสัดส่วนการนำเข้าน้ำมันดิบจากรัสเซียค่อนข้างน้อยเพียง 3% ของปริมาณนำเข้าน้ำมันดิบทั้งหมด ส่วนใหญ่นำเข้าจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางประมาณ 55% แต่เนื่องจากรัสเซียเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้ส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ของโลก (อันดับ 2 และ 1 ของโลก ตามลำดับ) จึงส่งผลกระทบต่อพลังงานโดยรวม
 - จากข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผน กระทรวงพลังงาน พบว่า
 - ไทยพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศสูง และมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยปี 64 มีการนำเข้าพลังงาน คิดเป็น 75% ของความต้องการใช้ภายในประเทศ เพิ่มขึ้นจาก 63% ของปี 60
 - พลังงานหลักของไทย คือ น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ โดยปี 64 ไทยมีอัตราการผลิตเองในส่วนของน้ำมันค่อนข้างต่ำเพียง 17% ขณะที่พึ่งพาตนเองในด้านก๊าซธรรมชาติ ค่อนข้างสูงถึง 68%
 - ภาคเศรษฐกิจได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ ภาคการขนส่ง เพราะมีสัดส่วนการใช้พลังงานสูงที่สุดถึง 39% รองมา คือ ภาคอุตสาหกรรมการผลิต (37%) บ้านที่อยู่อาศัย (13%) ธุรกิจการค้า (8%) เกษตรกรรม (3%) ก่อสร้าง (0.2%) และเหมืองแร่ (0.1%) ตามลำดับ
- International Energy Agency คาดว่า ความต้องการใช้น้ำมันของโลก ปี 65 อยู่ที่ 99.7 Mn Bbl/D เพิ่มขึ้น 2.1 Mn Bbl/D จากปีก่อน ซึ่งมากกว่าปริมาณการผลิตน้ำมัน อยู่ที่ 80.8 Mn Bbl/D เพิ่มขึ้น 2.9 Mn Bbl/D จากปีก่อน
- JP Morgan คาดว่า ราคาน้ำมันอาจพุ่งขึ้นถึง 150 USD/Bbl และทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัว อยู่ที่ 0.9% YoY ใน H1/65 และเงินเฟ้ออาจพุ่งสูงถึง 7.2%

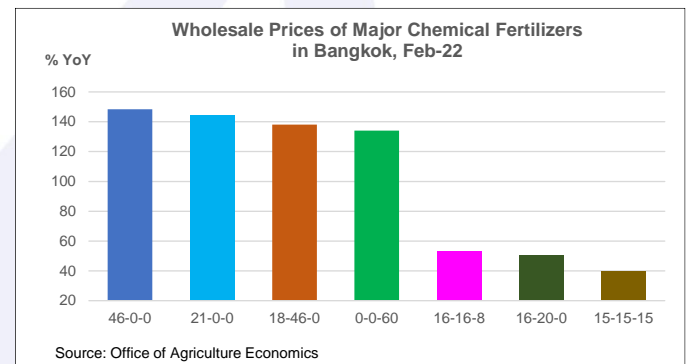
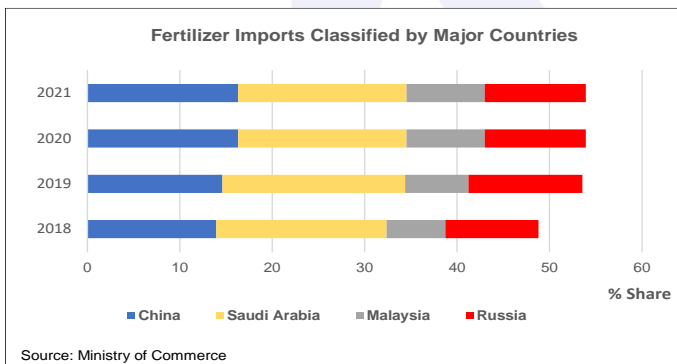

หมายเหตุ: 1 คือ production/supply

● **ราคาอาหาร และอาหารสัตว์: พุ่งแรง**

- ไทยพึ่งการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด และเป็นผู้นำเข้าอันดับ 7 ของโลก โดยช่วงปี 61-64 ไทยนำเข้าปุ๋ยจากรัสเซียมากเป็นอันดับที่ 3 คิดเป็น 10.0% ของการนำเข้าปุ๋ยทั้งหมด
- สงครามกดดันให้ราคาปุ๋ยพุ่งขึ้นอย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มปรับขึ้นโดยไม่มีเพดาน โดยเดือน ก.พ. 65 มูลค่าการนำเข้าปุ๋ยเคมีสูตรสำคัญ ปรับตัวเพิ่มขึ้นถึง 32.4-148.3% YoY ทั้งนี้ ไทยนำเข้าแม่ปุ๋ยส่วนใหญ่จากรัสเซีย และเบรารุส ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับปาล์มน้ำมัน และพืชทุกชนิด
- รัสเซียสั่งห้ามจำหน่ายปุ๋ยเคมีทั่วโลก ทำให้ในระยะสั้น จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตพืชผล และต่อเนื่องไปยังราคาอาหารแต่ในระยะยาว อาจนำไปสู่วิกฤตอาหารโลก
- ราคาวัตถุดิบกลุ่มอาหารทั้งอาหารสัตว์และวัตถุดิบต้นน้ำของการผลิตอาหาร เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แป้งข้าวสาลี น้ำมันปาล์มขูด อาจเพิ่มขึ้นถึง 24-46% YoY เป็นต้น

● **ภาคเศรษฐกิจของไทยที่ได้รับผลกระทบหนัก**

- ภาคเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ แต่ความรุนแรงแตกต่างกัน ขึ้นกับสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบและความสามารถในการปรับตัว ทั้งนี้ ดัชนีราคาผู้ผลิต เดือน มี.ค. 65 เพิ่มขึ้น 11.4% YoY คาดว่า ปี 65 ขยายตัว 6.0-8.5% YoY โดยภาคเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบมากคือ

(1) **ธุรกิจรถยนต์: ขาดแคลนวัตถุดิบสำคัญ**

- สงครามได้ซ้ำเติมปัญหาการขาดแคลนชิ้นส่วนรถยนต์ที่มีอยู่เดิม โดยเฉพาะแพลเลเดียม นิกเกิล และอลูมิเนียม ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับผลิตชิปอิเล็กทรอนิกส์ และแบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งรัสเซียเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตทำให้ไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในภูมิภาค

(2) ภาคก่อสร้าง: ราคาเหล็กปรับตัวพุ่งขึ้น

- เหล็กถือเป็นวัตถุดิบที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง แม้ว่าไทยจะได้รับผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าเหล็กจากสงครามไม่มากนัก เพราะส่วนใหญ่นำเข้าจากญี่ปุ่น และจีน โดยไทยนำเข้าเหล็กและผลิตภัณฑ์จากรัสเซียและยูเครน เฉลี่ย 2.6% ของการนำเข้าเหล็กและผลิตภัณฑ์ในช่วงปี 61-64 แต่เนื่องจากรัสเซียและยูเครนต่างเป็นผู้ผลิตและส่งออกเหล็กที่สำคัญของโลก จึงส่งผลกระทบต่อราคาเหล็กและผลิตภัณฑ์ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งคาดว่า ราคาอาจปรับขึ้นเฉลี่ย 5-10% YoY
- ไทยนำเข้าเหล็กเป็นส่วนใหญ่ โดย 57% ใช้ในธุรกิจก่อสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเหล็กทงยาว เช่น เหล็กเส้น เหล็กโครงสร้างรูปพรรณ และตะปู/น็อต เป็นต้น และอีก 43% ใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ ยานยนต์ (18%) เครื่องจักร (11%) เครื่องใช้ไฟฟ้า (9%) บรรจุกภัณฑ์ (4%) และอื่น ๆ (1%)

(3) ภาคการขนส่ง

- ภาคการขนส่ง เป็นภาคเศรษฐกิจที่ใช้พลังงานสูงสุด จึงได้รับผลกระทบจากราคาพลังงานมากที่สุด ทั้งนี้ การขนส่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ สร้างรายได้ให้ประเทศ คิดเป็น 4.8% ของ GDP ในปี 63
- การขนส่งของไทย แบ่งเป็น การขนส่งทางถนน 87.5% ทางราง 1.4% ทางน้ำ 11.1% และทางอากาศ 0.02%

(4) ภาคการท่องเที่ยว

- แนวโน้มสูญเสียรายได้จากนักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ประมาณ 80-100% โดยเฉพาะรัสเซียเป็นนักท่องเที่ยวสำคัญของไทย อาจทำให้เป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวไม่เป็นไปตามคาด
- ปี 62 รัสเซียเข้ามาเที่ยวไทย 1.48 ล้านคน สร้างรายได้สูงถึง 102.89 Mn THB คิดเป็น 5.4% ของรายได้จากการท่องเที่ยว หรือ สูงเป็นอันดับ 3 รองจาก จีน และมาเลเซีย

(5) การค้าระหว่างประเทศ

- นอกจาก กระทบต่อการค้าของไทยกับรัสเซียและยูเครนโดยตรง แต่ที่สำคัญ คือ ผลกระทบต่อเนื่องไปยังประเทศคู่ค้าของไทยที่ทำการค้ากับรัสเซีย และยูเครน อาจประสบปัญหาการชำระเงินจากทั้งสองประเทศ และส่งผลกระทบต่อไทย
 - ปี 64 ไทยส่งออกปรัสเซียและยูเครน มูลค่า 1,162.72 Mn USD คิดเป็น 0.4% ของการส่งออกไปตลาดโลก ทั้งนี้ ไทยขาดดุลการค้ากับทั้งสองประเทศตลอดช่วงปี 50-64

• เงินเฟ้อ: รุนแรง อาจเกิด Stagflation

- วิฤตพลังงานทำให้เงินเฟ้อของไทย ปรับขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเดือน มี.ค. 65 อยู่ที่ 5.7% YoY สูงสุดนับตั้งแต่เดือน ก.ย. 51 เกิดจากด้านอุปทานซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากราคาเชื้อเพลิง หากสงครามไม่ยุติ หรือยืดเยื้อ เงินเฟ้ออาจพุ่งสูงจนเป็นปัญหาหนัก ขณะที่รายได้คนไทยตามไม่ทันเงินเฟ้อ มีความเป็นไปได้ที่ปัญหาเงินเฟ้อมาพร้อมกับเงินฝืด

โอกาสการเร่งปรับตัวของไทย

- การปรับใช้พลังงานสะอาดแทนพลังงานฟอสซิล โดยเร่งเปลี่ยนผ่านมาใช้พลังงานสีเขียว ซึ่งนอกจากจะลดภาวะโลกร้อน ยังช่วยลดภาวะค่าครองชีพ ลดการนำเข้าพลังงาน และลดภาระการอุดหนุนจากการนำน้ำมันและสินค้าราคาแพง
- การสร้างโอกาสในการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในด้านการค้า โดยเฉพาะ CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม) ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจในทุกมิติ เช่น แรงงาน การผลิต เกษตร เป็นต้น รวมถึงเชื่อมโยงไปจีนฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ (เช่น บังคลาเทศ อินเดีย)
- การกระตุ้นการใช้รถไฟฟ้าให้แพร่หลาย เพื่อลดปัญหาการใช้ น้ำมัน และลดภาระการอุดหนุนของภาครัฐ

การรับมือน้ำมันแพงของไทย

- วันที่ 29 มี.ค. 65 ครม. อนุมัติมาตรการความช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชน ครอบคลุมเงิน 45 Bn THB (ไม่รวมส่วนของเงินสมทบประกันสังคม)

	กลุ่ม	มาตรการ	ระยะเวลา	งบ
1. ก๊าซหุงต้ม LPG	ผู้มีรายได้น้อย ที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 3.63 ล้านคน	- ปรับเพิ่มส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม เป็น 100 THB/คน จาก 45 THB/คน - ให้กรมธุรกิจพลังงานเป็นผู้บริหารจัดการ	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน เม.ย.-มิ.ย. 65	- วงเงิน 199.65 Mn THB - งบกลาง
	ผู้ค้าหาบแร่แผงลอย ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 5,500 คน	รับส่วนลดซื้อก๊าซหุงต้ม 100 THB/เดือน	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน เม.ย.-มิ.ย. 65	
	ทั่วไป	ปรับขึ้นราคาเดือนละ 15 THB/ถัง โดยราคาซื้อก๊าซหุงต้มจะอยู่ที่ถังละ 333 348 และ 363 THB ตามลำดับ ปัจจุบันราคาอยู่ที่ 463 THB/ถัง	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน เม.ย.-มิ.ย. 65	- วงเงิน 6,380 Mn THB - งบจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
2. ก๊าซ NGV	แท็กซี่มิเตอร์ ที่เข้าร่วมโครงการลมหายใจเดียวกัน จำนวน 17,460 คน	ราคาพิเศษ 13.62 THB/kg ไม่เกิน 10,000 THB/เดือน	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน เม.ย.-มิ.ย. 65	งบจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
	ผู้ใช้ NGV	ตรึงราคาขายปลีก อยู่ที่ 15.59 THB/kg	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน เม.ย.-มิ.ย. 65	- ปตท. เป็นผู้บริหารจัดการ
3. ไฟฟ้า	ผู้มีรายได้น้อย	ลดค่า ft ลง 22 สตางค์/หน่วย ให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 300 หน่วย/เดือน	เป็นเวลา 4 เดือน เดือน พ.ค.-ส.ค. 65	- วงเงิน 2,000 – 3,500 Mn THB - งบกลาง

	กลุ่ม	มาตรการ	ระยะเวลา	งบ
4. น้ำมันดีเซล	ผู้ใช้น้ำมันดีเซล	- ตรึงราคาขายปลีกน้ำมันดีเซล ที่ 30 THB/ลิตร ไปถึงสิ้นเดือน เม.ย. 65 หลังจากนั้น รัฐบาลจะเข้าไปช่วยเหลือ 50% ของราคาที่เพิ่มขึ้น	เป็นเวลา 2 เดือน เดือน พ.ค.-มิ.ย. 65	กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
		- อัตราขาดเชยประมาณ 8 THB/Litre	ยกเลิกการจ่ายเงินชดเชยราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วเกรดพรีเมียม	
5. น้ำมันแก๊สโซฮอล์	ผู้ขับขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการขนส่งทางบก จำนวน 157,000 คน	รับส่วนลด 250 THB/เดือน หรือ 5 THB/ลิตร รวม 50 ลิตร	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน เม.ย.-มิ.ย. 65	
6. อัตราเงินสมทบ ในระบบประกันสังคม	มาตรา 33 - นายจ้าง 4.9 แสนราย - ลูกจ้าง 11.2 ล้านคน	จ่ายสมทบเหลือ 1% จาก 5%	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน พ.ค.-ก.ค. 65	
	มาตรา 39 - 1.9 ล้านคน	จ่ายเงินสมทบเหลือ 1.9% จาก 9%	เป็นเวลา 3 เดือน เดือน พ.ค.-ก.ค. 65	
	มาตรา 40 - 10.7 ล้านคน	จ่ายเงินสมทบ 42-180 THB จาก 70-300 THB ตามที่ผู้ประกันตนเลือกไว้	เป็นเวลา 6 เดือน เดือน ก.พ.-ก.ค. 65	
7. อัตราค่าใช้จ่ายในการต่อทะเบียนรถในปี 65	กลุ่มผู้ประกอบการขนส่งรถบรรทุก และรถโดยสารสาธารณะ	มอบหมายให้กระทรวงคมนาคม พิจารณางด/ลดอัตราค่าใช้จ่าย		

ที่มา: สำนักนายกรัฐมนตรี

แหล่งอ้างอิง:

1. European Economic and Social Committee, “REPowerEU: Joint European Action for More Affordable, Secure and Sustainable Energy”, 28 March 2022.
2. Federal Reserve Bank of Dallas, “The Russian Oil Supply Shock 2022”, 22 March 2022.
3. BBC News, “Ukraine War Catastrophic for Global Food”, 7 March 2022.
4. International Fertilizer Association, “IFA Statement on the Situation in Ukraine”, 4 March 2022.
5. Economist Intelligence, “Global Economic Implications of the Russia-Ukraine War”, 3 March 2022.
6. Business Today, “Russia – Ukraine war’s Impact on Global Economy: What’s at Stake?”, 2 March 2020.
7. International Energy Agency (IEA), “Oil Market Report”, March 2022
8. World Population Review, “Oil Reserves by Country 2022”.
9. World’s Top Exports, “Crude Oil Exports Country”, Daniel Workman.
10. Reviewing World Energy Data for 70 years, “Statistical Review of World Energy 2021”, 70th edition.
11. U.S. Energy Information Administration, “Country Analysis Executive Summary: Russia”, 13 December 2021.
12. เดลินิวส์, “สงครามรัสเซีย-ยูเครน กระทบอุตสาหกรรมไทย 8 หมื่นล้านบาท”, 28 มีนาคม 2565.
13. ไทยรัฐ, “ชมพิษสงครามรัสเซีย-ยูเครนทั่วโลกแห่ซื้อวัตถุดิบเหล็กขาดแคลนราคาพุ่ง”, 10 มีนาคม 2565.
14. มติชน, “ไทยรับมือผลกระทบจากศึก รัสเซีย-ยูเครน ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์พุ่ง”, 26 กุมภาพันธ์ 2565.
15. ฐานเศรษฐกิจดิจิทัล, “รัสเซีย บุกยึด ยูเครน จะกระทบไทยอย่างไรบ้าง”, 15 กุมภาพันธ์ 2565.
16. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน, “ภาพรวมพลังงาน 2564”.
17. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน, “รายงานสถิติพลังงานของประเทศไทย 2564”.
18. กรุงเทพธุรกิจ, “ลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ความหวังของอุตสาหกรรมเหล็ก”, 28 มกราคม 2563.